
Strategie rozvoje systému péče ohrožené
děti Olomouckého kraje
do roku 2035

Úvodní slovo Mgr. Iva Slavotínka, prvního náměstka hejtmána Olomouckého kraje

Mám radost, že můžu stát na startu velké změny systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji, která začíná pravdivým náhledem na jeho výchozí současný stav.

Součástí procesu změny v péči o ohrožené děti je rovněž transformace dětských domovů. V sociálních službách jsme se pustili do transformace pobytových služeb již před léty, v posledních třech letech velmi výrazně tento proces zrychlujeme. Proměna ústavní formy péče do komunitní podoby, která se bude co nejvíce blížit běžnému rodinnému prostředí, je něco, co naše společnost lidem s postižením dluží již desítky let.

Máloco mi ve veřejné správě v poslední době dává takový smysl jako právě proměna ústavní péče. V případě transformace dětských domovů je tato smysluplnost povýšena na zcela novou úroveň – prostřednictvím komunitní péče zajistit šance a perspektivy dospívajícím dětem, které neměly štěstí na vlastní nebo náhradní rodinu. To je úkol, jehož plnění považuji za vrchol svého dosavadního působení ve veřejné správě. Jsem hrdý, že u toho mohu být a že tuto pomyslnou „káru“ mohu pomoci tlačit vpřed, často třeba i do kopce. A děkuji každému, kdo se přidá a pomůže ohroženým, slabým a nejmenším k šanci na dobrý život!

Věřím, že i ostatní návrhy obsažené v této strategii povedou k nastavení smysluplného, provázaného a efektivního systému péče o ohrožené děti.

Úvodní slovo RNDr. Aleše Jakubce, Ph.D., člena Rady Olomouckého kraje

Bezpodmínečná rodičovská láska, bezpečí a jistota domova. Bohužel ne všichni rodiče jsou schopni naplnit tyto základní potřeby dítěte. Naší povinností je aktivně vyhledávat ohrožené děti a rodiny a nabídnout jim pomocnou ruku. Bylo by však naivní očekávat, že žádné dítě nebude potřebovat ústavní péči, že zrušíme dětské domovy.

Mojí prioritou je zajistit, aby se život dítěte v dětském domově co nejvíce přiblížil životu v běžné rodině. Jedno dítě popsalo dětský domov jako nikdy nekončící letní tábor. Pojdme tedy tyto tábory zrušit a nahradíme je menšími rodinnými skupinkami v běžné komunitní zástavbě. Transformace dětských domovů není však jen o změně bydlení, ale také o nastavení vhodné komunikace mezi dítětem a vychovatelem. Právě „tety a strýcové“ jsou tím hlavním cílem transformace, jsou to lidé, kteří odvádějí perfektní práci a mají můj obdiv.

Obsah

1. ÚVOD	4
1.1 Účel a zaměření dokumentu	4
1.2 Východiska	4
1.2.1 Národní úroveň.....	4
1.2.2 Dokumenty Olomouckého kraje	7
1.2.3 Vymezení pojmů.....	10
1.2.4 Principy.....	11
1.3 Metodologie zpracování	11
2. POPIS SITUACE OHROŽENÝCH DĚTÍ A RODIN V OLOMOUCKÉM KRAJI	14
2.1 Popis cílové skupiny	14
2.2 Výzvy k řešení	16
3. VARIANTY MOŽNÉHO DALŠÍHO VÝVOJE V OBLASTI OHROŽENÝCH DĚTÍ A RODIN	18
3.1 Současný stav – strategie se nebude realizovat	18
3.2 Stabilizace situace – realizace minimálních kroků	19
3.3 Rozvoj systému – naplňování strategie	19
4. SWOT ANALÝZA	21
5. NÁVRHOVÁ ČÁST	23
5.1 Přehled hlavních a dílčích cílů	23
5.2 Popis hlavních a dílčích cílů	25
6. IMPLEMENTACE	29
7. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ	31
8. POZNÁMKOVÝ APARÁT	34
8.1 Zkratky	34

1. ÚVOD

1.1 Účel a zaměření dokumentu

Tvorba Strategie rozvoje systému péče o ohrožené děti Olomouckého kraje do roku 2023 (dále jen Strategie OK) je vyústěním mnoha jednotlivých aktivit kraje ve prospěch dětí a rodin, který podporu dětí a rodin řeší ve svých koncepčních dokumentech. Olomoucký kraj má zkušenost s transformací pobytových služeb v sociální i zdravotní oblasti a zahájil proces kvalitativních změn pro děti vyrůstající v dětských domovech.

Současně je Strategie OK prvním strategickým dokumentem dlouhodobého charakteru, který propojuje resorty školství, sociálních věcí a zdravotnictví, aby společným úsilím minimalizovaly počet ohrožených dětí a rodin na území kraje, a tak přispěly k naplnění dlouhodobé vize kraje, která zní: **Vitální kraj s vysokou úrovní kvality života.**¹

Téma dětí, které nevyrůstají v prostředí, jež umí odpovídajícím způsobem reagovat na jejich potřeby; dětí, které nemohou vyrůst se svými rodiči; dětí, jež jsou svědky konfliktů nebo obětí trestných činů, je bohužel stále aktuální nejen na úrovni krajské, ale i národní a světové.

Rodiny se potýkají s celou řadou problémů, např. když vychovávají a pečují o dítě s hendikepou, mají finanční problémy, nemají potřebné kompetence pro výchovu dětí nebo nemají pro svůj rodinný život stabilní prostředí.

Olomoucký kraj se aktivně staví k tématu ohrožených dětí a rodin. Na základě dohody s Nadací J&T byly na území OK zpracovány analýzy a následně tato Strategie OK, která obsahuje stručné výstupy z analýz, stanovuje vizi, hlavní cíle a dílčí cíle, jichž je možné na krajské úrovni v horizontu deseti let dosáhnout. Problematika je velmi široká a vyžaduje pozornost jak ze strany všech míst, kde děti a rodiny žijí, tak ze strany institucí a zainteresovaných subjektů, které nastavují systémová řešení nebo se na řešení nepříznivých situací rodin přímo podílejí.

Na tuto Strategii OK budou navazovat akční plány, které budou obsahovat konkrétní opatření a odpovědnosti.

1.2 Východiska

1.2.1 Evropská a národní úroveň

Legislativa ČR zaručuje dětem ochranu jejich práv a zájmů. Děti mají právo trávit své dětství v rodině, která naplňuje jejich oprávněné potřeby. Ne všechny děti mají v rodině takové zázemí, jež je toho bez další podpory schopné, pak zde mají své místo komunity, služby pro rodiny, odborná pomoc a orgány sociálně-právní ochrany dětí. Ochrana a pomoc dětem musí odpovídat situaci, ve které se dítě a jeho rodina nachází, dále musí být cílená, poskytována ve spolupráci s dalšími osobami a subjekty a musí být koordinovaná. Dítě a jeho potřeby jsou vždy v centru zájmu všech, kteří se na řešení nepříznivé

¹ Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje

situace podílejí. Problematika je ukotvena v českých právních normách a národních strategických dokumentech a v mezinárodních úmluvách:

- Listina základních práv a svobod²
- Úmluva o právech dítěte³
- Mezinárodní úmluvy v oblasti ochrany dětí⁴
- Legislativa ČR⁵
- Národní strategické dokumenty⁶

Úmluva o právech dítěte⁷

Každý člověk má svoje nezadatelná lidská práva. Ti, kterým ještě nebylo 18 let, navíc požívají ještě specifických práv, jež přísluší dětem. Jejich úplný výčet obsahuje Úmluva o právech dítěte, která je v ČR platná od 6. února 1991, od doby, kdy ji přijalo Federální shromáždění ČSFR a potvrdil (ratifikoval) prezident ČSFR. Dne 1. ledna 1993 došlo k sukcesi na Českou republiku jako jeden z nástupnických států. Úmluva o právech dítěte ve své preambuli říká, že dítě má právo vyrůstat v rodinném prostředí v atmosféře štěstí, lásky a porozumění.

Úmluva o právech dítěte vychází ze čtyř základních principů:

- **Právo na život a přežití** – zaručuje zachování života dítěte a uspokojování jeho základních potřeb (právo na přiměřenou životní úroveň, bydlení, výživu, zdravotní péči atd.)
- **Právo na rozvoj** – dítě má mít právo se rozvíjet, vzdělávat a mít volný čas na hru a zábavu, ale také zaručenou svobodu myšlení, vyznání a volný přístup k informacím
- **Právo na ochranu** – dítě má právo na ochranu před násilím, vykořisťováním, zanedbáváním a všemožným zneužíváním, ale i na ochranu proti poškozování v systému trestního práva
- **Právo participovat/účastnit se** – dítě se může vyjádřit ke všemu, co se ho týká, zveřejnit svůj názor na dění kolem sebe a mít slovo v záležitostech, které ovlivňují jeho osobu

² Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku ČR.

³ Sdělení FMZV č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte.

⁴ Například: Sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 34/1998 Sb., o sjednání Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 54/2001 Sb. m. s. Evropská úmluva o výkonu práv dětí. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 59/2016 Sb. m. s. Úmluva Rady Evropy o ochraně proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání.

⁵ Například: Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Zákon č. 250/2016 Sb. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. 40/2009 Sb. Trestní zákoník.

⁶ Usnesení vlády č. 1323 ze dne 14. prosince 2020, Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029.

⁷ <https://www.mpsv.cz/umluva-o-pravech-ditete>

Národní strategické dokumenty

→ Strategie ochrany práv dětí 2021–2029⁸

- Vláda České republiky se schválením Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029 (usnesení č. 1323 ze dne 14. prosince 2020, dále jen „Národní strategie“) zavázala vytvořit do roku 2029 funkční systém zajišťující důslednou ochranu práv dětí a naplňování jejich potřeb.
- Národní strategie je založena na právech dítěte a definuje základní principy ochrany práv dětí a péče o ohrožené děti. Obsahuje konkrétní záměry, cíle a aktivity včetně harmonogramu, stanovení odpovědnosti jednotlivých resortů a způsobu monitoringu a hodnocení. Předpokládá se, že Národní strategie bude naplněna v úzké spolupráci vlády, územních samospráv, nestátního neziskového sektoru a občanských iniciativ. Národní strategie by tak neměla být jen formálním dokumentem, ale východiskem pro uplatňování práv dětí nejen prostřednictvím změn legislativy, ale zejména každodenní praxí. Nepsaným cílem strategie je vnést do činnosti osob, které pracují s dětmi a pro děti, a do celé společnosti „smysl Úmluvy“.

Jako hlavní cíl určuje Národní strategie dosažení stavu, kdy: *„Děti a mladí lidé v České republice žijí kvalitní život, vyrůstají v bezpečném rodinném prostředí a mají rovné příležitosti, které využívají pro plný rozvoj svého potenciálu.“*

→ Analýza potřeb dětí v kontextu pobytové péče⁹

V rámci projektu Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v České republice, který realizovalo MPSV, byla zpracována analýza „Pobytová péče v kontextu potřeb dětí a Krajského modelu sítě služeb pro rodiny s dětmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dětí ohrožené“. Zadavatelem analýzy bylo MPSV, zpracovatelem SocioFactor s.r.o. Analýza vznikala v letech 2021–2022. Souhrnná výzkumná zpráva vznikla v rámci řešení.

Cílem analýzy „Pobytová péče v kontextu potřeb dětí a Krajského modelu sítě služeb pro rodiny s dětmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dětí ohrožené“ bylo zpracovat čtrnáct dílčích modelů sítě služeb pro každý kraj s důrazem na preventivní služby pro rodiny s dětmi umístěnými v ústavní péči a rodiny odebráním dětí ohrožené. A to za účelem zajistit maximálnímu počtu dětí, pokud to umožňuje prioritní sledování zájmu dítěte, zachování rodičovské péče, a tím přispět ke snížení celkového počtu dětí umístěných v ústavní péči. Krajský model sítě služeb je specificky zaměřený na podporu dětí umístěných v pobytové péči a jejich rodin.

Hlavní zjištění

Olomoucký kraj je společně s krajem Moravskoslezským a Ústeckým charakterizován jako kraj, který se vyznačuje velkým vlivem celkového nepříznivého socioekonomického kontextu a vysokou mírou ekonomického ohrožení rodin s dětmi, který se promítá do nenaplněných základních potřeb. V základu priorit se nalézá prioritní zajištění ekonomického bezpečí. Reaguje především na skutečnost, že se ekonomicky ohroženým rodinám nedostává z různých příčin přístupu ke zdrojům (především placené zaměstnání, bydlení), což provází řada rizikových jednání, zejména vedoucích k zadlužování či exekucím, které dále zhoršují ekonomickou situaci domácností. Rodiny a děti v nich kvůli značné míře ekonomického ohrožení postrádají zajištění některých základních potřeb.

⁸ <https://www.mpsv.cz/web/cz/narodni-strategie-ochrany-prav-deti-a-akcni-plan-k-naplneni-narodni-strategie>

⁹ Analýza potřeb dětí v kontextu pobytové péče. SocioFactor s.r.o., 2022.

Návrh systémových opatření

- Větší podpora prevence a preventivních služeb
- Systematická podpora rozvoje kvality služeb pro rodiny a děti a zvyšování výkonnosti poskytovatelů služeb
- Kontinuální síťování služeb pro rodiny a děti na úrovni krajů a koordinace sítí služeb
- Podpora resilience (odolnosti) rodin
- Rozvoj sociální práce zaměřené na vztahy
- Zvyšování ekonomického bezpečí rodin
- Zjišťování a analýza potřeb jako systémový nástroj
- Využití infrastruktury bez ohledu na resortní klasifikaci
- Prevence ztráty bydlení a podpora a budování sociálního bydlení
- Služby sociálně-zdravotního pomezí
- Mezioborová spolupráce
- Provádění experimentálního výzkumu

Další doporučení

- Existuje poptávka po řadě odborných služeb, kterou není možné uspokojit. Poptávka se týká např. služeb psychiatra, psychologa. V řadě poskytovaných služeb by mohly být podporovány a vytvářeny odborné pozice, které by mohly částečně saturovat poptávku již na půdě některých služeb. Potenciál je spatřován v možnosti odborně rozvíjet pracovníky sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a službu více přizpůsobit potřebě pracovat se vztahy a zvyšováním odolnosti rodin.
- Pozornost je potřeba věnovat službám zaměřeným na identitu, seberealizaci a poznávací potřeby dětí. Jedná se o potřeby z vyšších pater potřeb, které jsou důležité, a do budoucna bude nutné vytvářet širší spektrum služeb, jež budou akceptovány jejich uživateli – dětmi. Měla by být podporována práce se sebevědomím dítěte, jeho posilováním. Ukazuje to na potřebu pracovat na psychickém bezpečí dětí a podpořit budování identity dítěte.
- V řadě krajů rezonuje nedostatečná kapacita pěstounské péče. Je potřeba hledat způsoby, jak pěstounskou péči více posílit.
- Důležité je podporovat uživatele služeb v tom, aby svou situaci řešili sami. Otevírá se zde prostor pro větší participaci na řešení a případnou svépomoc. Svě místo zde mají např. rodinné konference, které potřebují podpořit na pozici jejich koordinátorů, případně svépomocné skupiny.
- Potřeba rozvíjet řadu nových metod, přístupů a technik vytváří prostor pro podporu inovativních přístupů, ale třeba i pro výměny dobrých praxí. Doporučuje se podporovat výměny zkušeností a zajistit přístupy k příkladům dobré praxe (domácím i zahraničním).

1.2.2 Dokumenty Olomouckého kraje

V Olomouckém kraji existují strategické dokumenty zaměřené na oblasti, které souvisejí s problematikou ohrožených dětí a rodin.

Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2021–2027

Vize OK 2030: Vitální kraj s vysokou úrovní kvality života

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb OK pro roky 2024–2026
Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením OK na období 2023–2028
Koncepce rodinné politiky OK na období 2023–2027
Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje pro roky 2022–2027
Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Olomouckém kraji 2023–2026
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy OK na období 2022–2024
Koncept rozvoje péče o osoby s duševním onemocněním v OK v období 2023–2027
Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Olomouckém kraji 2023–2026

Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2021–2027 s výhledem do roku 2030 je zastřešujícím koncepčním dokumentem určujícím dlouhodobou vizi, strategické cíle a dlouhodobé a střednědobé priority pro rozvoj Olomouckého kraje. V dokumentu jsou formulovány základní rozvojové priority kraje, které budou naplňovány aktivitami OK a dalšími subjekty.

Jednou ze čtyř priorit koncepce je „**Vzdělání, zaměstnání a solidární obyvatelé**“, která obsahuje témata: komunity, participace, zdraví a prevence, vzdělávání pro trh práce, zaměstnanost, kompetence, sociální služby a začleňování. Mezi řešená témata také patří restart Jesenicka a Šumperska.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Olomouckého kraje pro roky 2024–2026 je strategický dokument, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů. Je zpracován v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, ve spolupráci s obcemi na území kraje, se zástupci poskytovatelů sociálních služeb a se zástupci osob, kterým jsou poskytovány sociální služby. Jedním z hlavních cílů je podpora procesů směřujících k deinstitucionalizaci a transformaci sociálních služeb, tj. přechod z institucionální péče do přirozeného prostředí včetně zařízení pro děti do tří let.

Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením v Olomouckém kraji na období 2023–2028

Dokument popisuje možnosti, jak z úrovně kraje přispět ke zvýšení kvality života lidí se zdravotním postižením a snažit se o srovnání podmínek lidí se zdravotním postižením s lidmi, jejichž možnosti nejsou zdravotním postižením omezovány. Hlavním cílem plánu je podpora při zapojení osob se zdravotním postižením do aktivního celospolečenského života a podpora při naplňování lidských práv osob se zdravotním postižením.

Koncepce rodinné politiky na období 2023–2027

Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje je dokument, jehož hlavním cílem je podpora prorodinných opatření na regionální úrovni prostřednictvím zvýšení účinnosti již realizovaných aktivit a opatření a užší spolupráce s obcemi, městy a dalšími participujícími organizacemi na území

Olomouckého kraje. Mezi priority patří podpora rodičovské péče o děti, propagace náhradní rodinné péče, podpora prevence rizikových jevů a podpora informovanosti a spolupráce.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2022–2024

Jedná se o základní strategický dokument OK, který stanovuje základní směry rozvoje v oblasti vzdělávání. Je zpracován na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. [V době zpracovávání Strategie OK byl ve schvalovacím procesu Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2024–2028, který stanovuje klíčové úkoly v oblasti péče o ohrožené děti ve školských zařízeních, přičemž již dřívější dokument směřoval k podpoře výchovy v přirozeném prostředí.](#) Jedním z účinných nástrojů prevence je podpora vzniku středisek výchovné péče. Střediska výchovné péče mají v Olomouckém kraji velký význam pro poskytování specifické péče a podpory pro děti a mládež s různými sociálními, emocionálními či vzdělávacími potřebami a zastávají klíčovou roli v probíhající transformaci dětských domovů, integraci a inkluzi dětí se speciálními potřebami do běžného školního prostředí a do společnosti obecně.

Koncept rozvoje péče o osoby s duševním onemocněním v Olomouckém kraji v období 2023–2027

Dokument vychází z Národního akčního plánu pro duševní zdraví 2020–2030. Dokument konstatuje nedostatečné zajištění služeb v oblasti duševního zdraví pro děti a dorost. Současně se v dokumentu uvádí, že změny v této oblasti je možné jen těžko dosáhnout bez zásadních změn na centrální úrovni. Jednou z podmínek k dosažení cílů je nastavení meziresortní spolupráce týkající se zdravotně-sociálního pomezí.

Koncepce paliativní péče v Olomouckém kraji

Cílem Koncepce paliativní péče v OK je zmapovat situaci v poskytování paliativní péče v Olomouckém kraji, definovat „bílá místa“ dostupnosti lůžkové, ambulantní i domácí paliativní péče občanům kraje, kteří ji potřebují, a jejich blízkým, formulovat opatření, jimiž lze podpořit její zajištění a rozvoj z úrovně kraje, a přispět k iniciaci systémových změn v této oblasti na národní úrovni, tak aby mohly být naplněny vize obsažené v Národním programu paliativní péče zpracovaném Českou společností paliativní medicíny České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Kapitola 3.5. Koncepce paliativní péče v Olomouckém kraji je věnována dětské specializované paliativní péči, ve které je konstatováno, že tato péče není v OK dostatečně zajištěna.

Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje pro roky 2022–2027

Na tvorbě dokumentu se podílela pracovní skupina prevence kriminality složená ze zástupců vybraných odborných agend krajského úřadu, které se věnují problematice sociálně rizikových jevů. Rámcovou vizí celého dokumentu je vyvážit realizovaná represivní opatření, aktivizovat společnost a usilovat o to, aby se kraj stal bezpečným místem pro rodinný život, práci i zábavu. Za tímto účelem je v rámci strategie navrhováno několik vzájemně provázaných tematických cílů, které usilují o dotační a materiální podporu, o edukaci odborníků, o rozvoj prevence zaměřené na kyberprostor, o zacílení na sociálně vyloučené lokality a o realizaci krajských preventivních aktivit.

Strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním v Olomouckém kraji 2023–2026

Cílem tohoto dokumentu je především předcházení a snižování zejména zdravotních, sociálních, ekonomických a nehmotných škod vyplývajících z užívání návykových látek, hazardního hraní a dalšího závislostního chování. Prevence závislostního chování je tvořena dvěma základními pilíři – primární prevencí a oblastí snižování rizik, léčby a resocializace.

1.2.3 Vymezení pojmů

Ohrožené dítě

Pojem ohrožené dítě pro účel tohoto dokumentu je chápán širěji, než ho definuje zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Za ohrožené dítě je považováno dítě, které nemá naplněny své potřeby odpovídajícím způsobem, je znevýhodněno přístupem pečující osoby nebo prostředím, ve kterém vyrůstá, je vystaveno negativním zkušenostem, které se ho dotýkají a mají negativní vliv na jeho plnohodnotný samostatný život ve společnosti. Za zranitelné a ohrožené jsou považovány děti, které v uplatňování jejich práv a oprávněných zájmů limituje jejich nepříznivý zdravotní stav, a děti, jež žijí v náhradní péči.

Ohrožená rodina

Pro účel tohoto dokumentu je tak chápána rodina, která je ohrožena tím, že nemá dostatečné kompetence a prostředky, aby dokázala naplňovat potřeby dětí, jež v ní žijí, a dokázala se vyrovnat s požadavky, které jsou na ni kladeny. Za ohroženou rodinu je považována rodina, u níž je reálné riziko odebrání dítěte z rodiny nebo k odebrání dítěte z rodiny došlo.

Dítě s hendikepem

Pro účel tohoto dokumentu je tento pojem zvolen na základě shody Pracovní skupiny OK. Označuje dítě, které je znevýhodněné z důvodu svého nepříznivého zdravotního stavu. Významově totožná jsou podobná označení užívaná jednotlivými resorty a subjekty, např. dítě s postižením, dítě zdravotně znevýhodněné.

Negativní zkušenosti

Studie ACE (Studie Adverse Childhood Experiences) z roku 1998 u více než osmi tisíc účastníků zjišťovala, **zda negativní zkušenosti v dětství mají vliv na častější rizikové chování, vyšší nemocnost a předčasnou úmrtí v dospělosti**. Mezi negativní zkušenosti studie počítá nevhodné zacházení (psychické, fyzické násilí, sexuální zneužívání, hrubé zanedbání) a disfunkční rodinné prostředí (užívání návykových látek, násilí v rodině, abusus k alkoholu, duševní onemocnění v rodině, násilí vůči matce).

Významná souvislost byla zjištěna mezi negativními zážitky z dětství a zdravotně rizikovým chováním, jako je pokus o sebevraždu, užívání drog, rizikové sexuální chování a kouření¹⁰.

Ústavní péče

Za děti v ústavní péči jsou považovány děti s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou, děti, které byly soudem svěřeny do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, a dále děti, jež byly do péče zařízení svěřeny rodiči, resp. osobami odpovědnými za výchovu dítěte.

¹⁰ Analýza systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji, J&T, 2024.

1.2.4 Principy

- 1. Dítě má právo na spoluúčast a vyjádření svého názoru.**
Děti mají možnost a právo podílet se na rozhodnutích, jež ovlivňují jejich životy, životy jejich blízkých a celé širší komunity, ve které žijí.
- 2. Dítě má vyrůstat v biologické rodině, pokud to není v rozporu s jeho zájmem.**
Všechny formy ústavní péče jsou nejzazším alternativním a až na odůvodněné výjimky dočasným řešením pro ohrožené děti. Pomoc přichází primárně do místa, kde rodina s dětmi žije.
- 3. Prevence je prioritou kraje.**
Posílení preventivních aktivit směřujících k podpoře dětí a rodin v jejich přirozeném prostředí vede k minimalizaci výskytu negativních jevů a situací, které vedou k odebrání dětí z rodin a jejich předání do náhradní rodinné péče, případně ústavní péče.
- 4. V zájmu ohrožených dětí je třeba reagovat včas, profesionálně a koordinovaně.**
Včasně rozpoznání problému a brzká pomoc ve formě a míře odpovídající závažnosti problému jsou předpokladem zvládnutí situace s menšími důsledky pro život dítěte. V zájmu jednoho dítěte pracuje jeden koordinovaný tým.

1.3 Metodologie zpracování

Na zpracování Strategie OK se podílely tři pracovní skupiny:

- Pracovní skupina OK (pracovníci Odboru sociálních věcí, Odboru školství a mládeže a Odboru zdravotnictví Krajského úřadu OK)
- Pracovní skupina pro problematiku ochrany dětí (zástupci sociálních, školských a zdravotnických služeb OK, pěstoun z OK a zástupce Odboru sociálních věcí, Odboru školství a mládeže a Odboru zdravotnictví Krajského úřadu OK)
- Pracovní skupina pro problematiku dětí s hendikepem (zástupci sociálních služeb a zástupce Odboru sociálních věcí, Odboru školství a mládeže a Odboru zdravotnictví Krajského úřadu OK)

Zástupce do jednotlivých pracovních skupin nominoval OK.

Název	Činnosti pracovních skupin
Pracovní skupina OK	<ul style="list-style-type: none">● Práce s výstupy analýz● Připomínkování vize a cílů strategie● Tvorba SWOT analýzy● Tvorba rizik a implementace● Připomínkování podkladů a návrhu dokumentu● Aktivní účast v dalších pracovních skupinách a zajišťování dílčích úkolů● Připomínkování harmonogramu

Pracovní skupina pro problematiku ochrany dětí	<ul style="list-style-type: none"> ● Práce s výstupy analýz ● Formulace stěžejních témat a jejich prioritizace ● Připomínkování vize a cílů strategie ● Připomínkování návrhu dokumentu
Pracovní skupina pro problematiku dětí s hendikepem	<ul style="list-style-type: none"> ● Práce s výstupy analýz ● Formulace stěžejních témat a jejich prioritizace ● Připomínkování vize a cílů strategie ● Připomínkování návrhu dokumentu

Jednání pracovních skupin předcházelo společné jednání prvního náměstka hejtmana OK odpovědného za sociální oblast, člena Rady Olomouckého kraje odpovědného za oblast školství, vedoucího odboru sociálních věcí, vedoucího oddělení sociálně-právní ochrany dětí a zástupců odboru školství a mládeže a odboru zdravotnictví. Na jednání byla formulována témata k řešení, kterým byla dána priorita, a návrh vize. Výstupem jednání byla shoda na:

- významu přijetí Strategie OK
- časovém období, na které se strategie tvoří
- struktuře dokumentu
- zásadních bodech působu jeho implementace

Následně byla účastníky tohoto jednání odsouhlasena vize pro Strategii OK

Při zpracování strategie byly využity metody a techniky: studium dokumentů, práce s myšlenkovými mapami, řízená odborná diskuze, brainstorming, průběžné konzultace a připomínkování podkladových materiálů a dílčích výstupů.

Myšlenkové mapy jednotlivých hlavních cílů obsahují podněty pro zpracování akčních plánů a jsou v příloze tohoto dokumentu.

Byla využívána osobní setkání, videokonference, písemná i telefonická komunikace.

Harmonogram procesu zpracování dokumentu

Činnost	I.24	II.24	III.24	IV.24	V.24	VI.24
Příprava a zahájení						
Zpracování analytických souhrnů						
Jednání s představiteli OK						
1. jednání PS pro ohrožené děti						
1. jednání PS pro děti s hendikepem						
Jednání PS OK						
2. jednání PS pro ohrožené děti						
2. jednání PS pro děti s hendikepem						
Jednání PS OK						
Připomínkování návrhu dokumentu						
Zpracování finální verze dokumentu						
Projednání dokumentu v orgánech OK						
Schválení dokumentu						

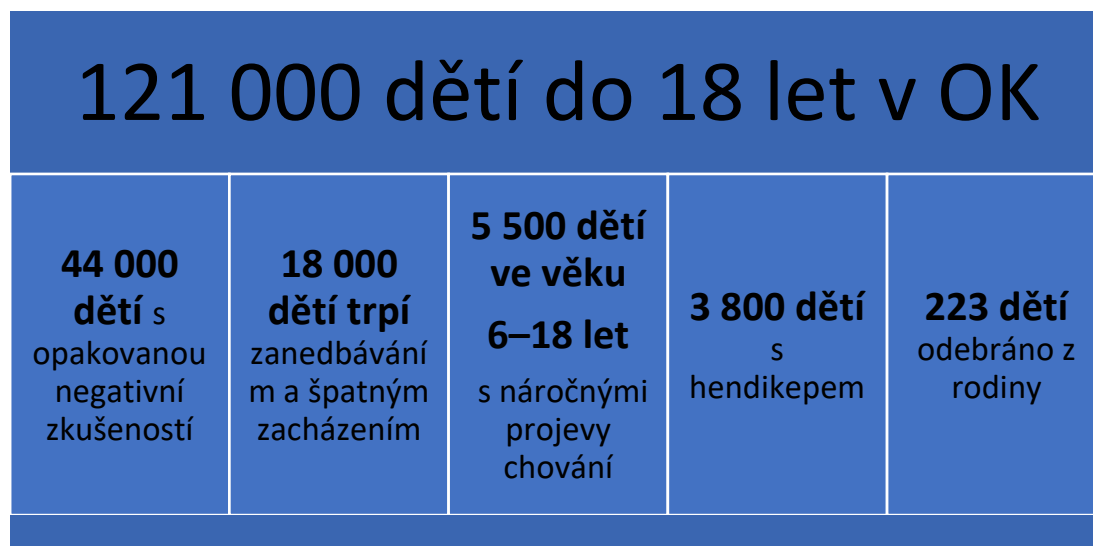
2. POPIS SITUACE OHROŽENÝCH DĚTÍ A RODIN V OLOMOUCKÉM KRAJI

Popis současné situace ohrožených dětí a rodin v Olomouckém kraji vychází z Analýzy systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji a Analýzy systému péče o děti s postižením v Olomouckém kraji, které byly zpracovány v roce 2024 ve spolupráci Olomouckého kraje a Nadace J&T.

2.1 Popis cílové skupiny

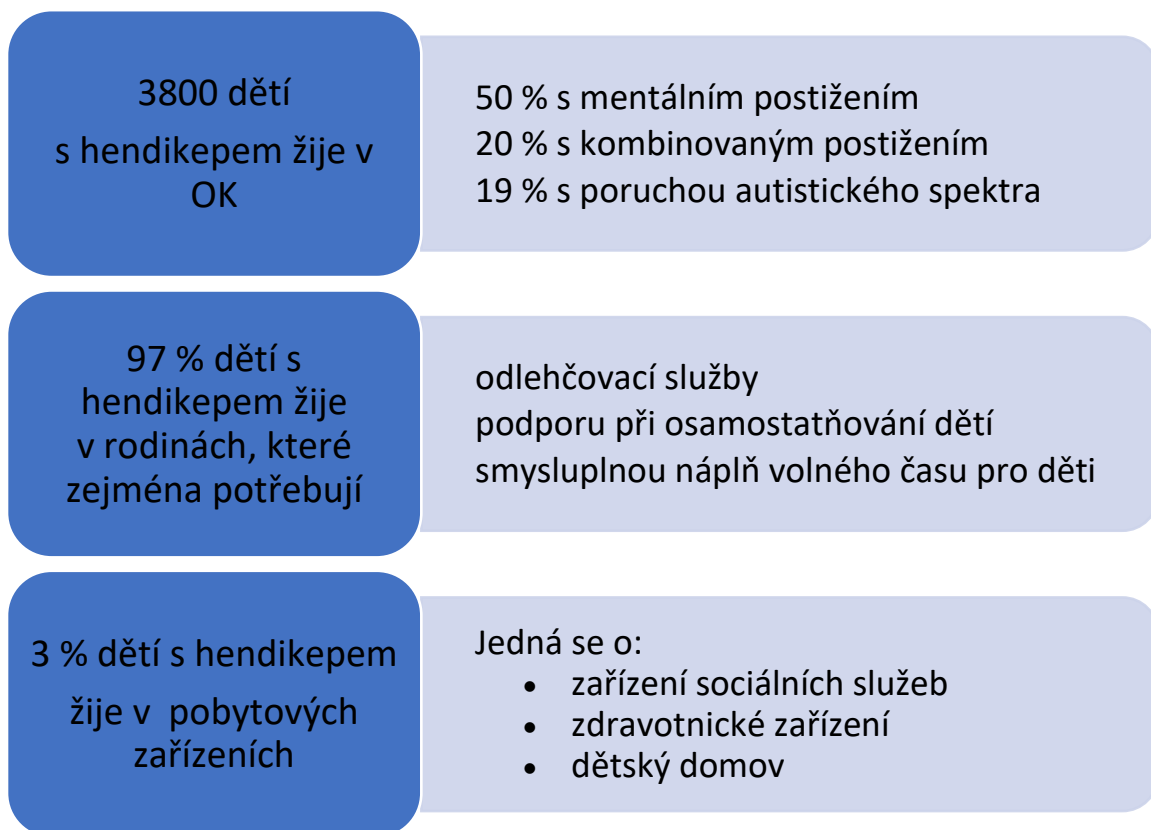
Problematika dětí, které nemají v odpovídající míře a kvalitě naplněny své potřeby, prostředí, v němž děti žijí, a negativních zkušeností, které zažívají, je velmi široká a zasahuje do mnoha oblastí, potažmo resortů veřejné správy. V ČR neexistuje jednotná definice ohroženého dítěte ani jednotný sběr a analýza dat. Proto je velmi obtížné cílovou skupinu popsat a vymezit vůči situaci v jiných krajích a v ČR. Zpracovatelé analýzy uvádějí, že velikost jednotlivých skupin ohrožených dětí byla extrapolovaná na základě dat Českého statistického úřadu, statistik OSPOD a míry prevalence výskytu nežádoucích jevů (obtíže s bydlením, exekuce, nezaměstnanost, násilí, kriminalita apod.). Z dat, která jsou k dispozici, kvalitativních zkoumání, našich i zahraničních zkušeností lze vyvodit, že míru ohrožení dítěte ovlivňují vnitřní faktory rodiny (např. výchovné zkušenosti, historie, rodičovské kompetence, bydlení, finance, problémy dětí v oblasti negativních jevů, zdravotní stav dítěte nebo pečujícího rodiče) i vnější faktory, tj. prostředí, ve kterém rodina žije.

Kvalifikovaný odhad počtu ohrožených dětí v Olomouckém kraji v roce 2023

Zdroj: Analýza systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji

Vzhledem k tomu, že se v některých případech jedná o kumulaci jevů (např. dítě s náročným chováním je zároveň ohroženo zanedbáváním), může být jedno dítě uvedeno ve více sloupcích.

Ohrožené děti a rodiny ve SO ORP

Olomoucký kraj patří ke krajům s velkými vnitřními rozdíly a geografickou rozdrobeností. Kraj celkově čelí problémům nízkopříjmových skupin (nejnižší příjmy domácností v celé ČR) a nárůstu počtu obyvatel, kteří se ocitají v dluhové pasti. V **ORP Jeseník, Přerov a Šternberk** je vysoká koncentrace sociálně-ekonomických problémů. Vyšší nezaměstnanost a nízká vzdělanostní struktura obyvatel je v ORP **Jeseník, Šternberk, Lipník nad Bečvou, Přerov a Šumperk**.

SO ORP	Odebrané děti	Negativní socio-ekonomické jevy	Děti v bytové nouzi	Rodiče v exekuci	Nekvalifikovaná výuka	Žáci se spec. vzdělávacími potřebami
Olomouc						
Prostějov	X					
Přerov	X	X	X	X		X
Šumperk	X	X		X	X	X
Jeseník	X	X	X	X	X	X
Hranice	X		X			
Zábřeh	X					X

Šternberk		X	X	X		
Litovel						
Uničov						X
Mohelnice						
Lipník nad Bečvou		X	X	X	X	
Konice					X	

Zdroj: Analýza systému péče ohrožené děti v Olomouckém kraji, J&T 2024.

Pozn.: X = v daných ORP se dosahuje v dané kategorii nejvyšších hodnot ze všech ORP OK.

Pozn.: Nekvalifikovaná výuka – nedostatek kvalifikovaných učitelů, školních psychologů a speciálních pedagogů

2.2 Výzvy k řešení

Na základě Analýzy ohrožených dětí v OK a Analýzy systému péče o děti s postižením v OK vyplývají mnohé výzvy, které je v rámci systému péče o ohrožené děti potřebné řešit. Jedná se o výzvy v oblasti prevence, podmínek pro život rodin, sítě podpory a pomoci, náhradní péče o děti a multidisciplinární a meziresortní spolupráce.

Dále ze zjištění vyplývají výzvy směřující ke změně přístupu k ohroženým dětem a rodinám, které je nutné přijmout jako společné principy.

Výzvy v oblasti prevence

- Včasnost intervencí pro rodiny ohrožených dětí
- Informovanost rodin o dostupných službách
- Osvěta veřejnosti o různých tématech spojených s ohrožením dětí
- Dostatek místně, časově a finančně dostupných volnočasových aktivit pro děti s hendikepem
- Rozvoj homesharingu a dobrovolnictví

Výzvy v oblasti vytváření podmínek pro život rodin

- Zavedení a rozvoj programů na podporu rodičovských kompetencí včetně příprav pro budoucí rodiče
- Dostupné a prostupné bydlení pro rodiny i mladé dospělé s hendikepem
- Minimalizace příjmové chudoby a exekucí

Výzvy v oblasti dostupné sítě podpory a pomoci

- Podpora rodin v krizových situacích
- Dostatečné kapacity služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny v kraji
 - Dostatečné kapacity služeb pro mladistvé ve věku 15–18 let
 - Dostatečné kapacity pro děti, které ukončily školní docházku
 - Dostatečné kapacity středisek výchovné péče
 - Dostatečné kapacity odlehčovacích služeb ve všech formách pro osoby pečující o dítě s hendikepem
 - Dostatek pediatriů a dětských psychologů a psychiatrů
- Časově, místně a finančně dostupné služby pro ohrožené děti a rodiny

-
- Finance na zajištění sítě podpory a pomoci v OK, která je tvořena na základě mapování potřeb cílové skupiny a za účasti zástupců cílové skupiny
 - Veřejná správa zajišťuje jednotný přístup a postupy
 - Postupy a přístupy dětských domovů k dětem s hendikepem
 - Postupy pro OSPOD a sociální pracovníky obecních úřadů na obcích II. a III. typu v OK
 - Jednotné požadavky na poskytovatele služeb

Výzvy v oblasti náhradní péče pro děti, které nemohou žít se svými rodiči

- Transformace pobytových zařízení, ve kterých žijí děti, včetně zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, a zajištění práv a zájmů dětí v těchto zařízeních
- Rozvoj aktivit směřujících k začlenění mladého dospělého člověka do společnosti. Podpora a pomoc při osamostatňování dětí, které nežijí se svými rodiči

Výzvy z oblasti multidisciplinární a meziresortní spolupráce

- Fungující mezioborová a multidisciplinární spolupráce je poskytovaná dítěti a rodině koordinovaně s ohledem na individuální potřeby
 - V systému jsou funkční role case managerů a koordinátorů
 - Úzká spolupráce na tvorbě plánu ochrany dítěte
- Spolupráce kraje s obcemi, zejména při nastavení a financování sítě podpory a pomoci
- Dostatek kompetentních pracovníků v systému
 - Pracovníci zařazení v multidisciplinárních týmech znají a v praxi využívají nové přístupy a metody práce zaměřené na člověka a respektující přístup
- Rozhodování o systémových opatřeních vychází z dat, která jsou sdílena napříč resorty

Výzvy směřující k přijetí principů

- Děti a rodiče jsou zapojováni do plánování služeb a dalších věcí, které se jich týkají
- Preventivní aktivity, podpora a pomoc dětem a rodinám umožní, aby mohli žít společně v běžném prostředí
- Včasné zachycení problému a snížení počtu ohrožených dětí a rodin
- Lidé a subjekty kolem dítěte vzájemně spolupracují, pomoc je koordinovaná

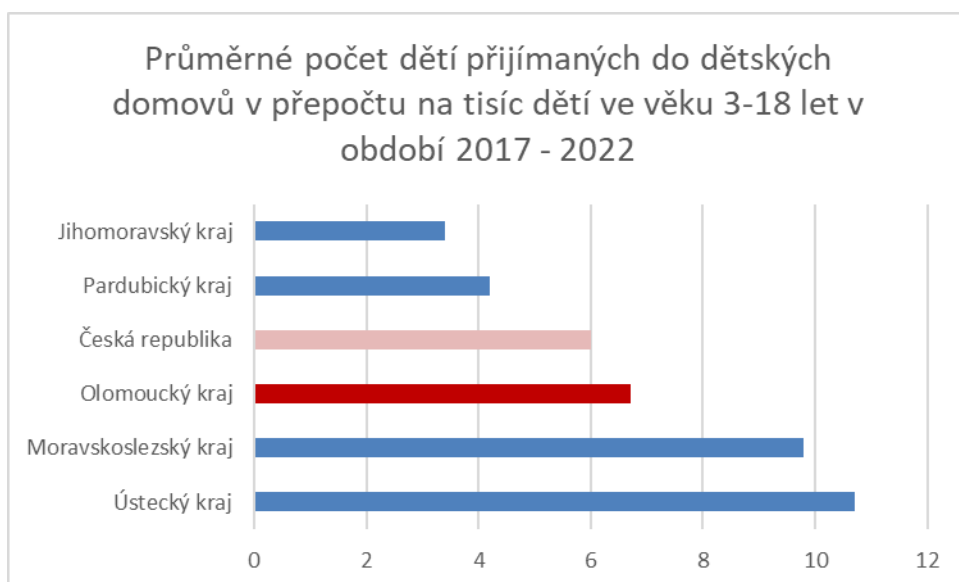
2 VARIANTY MOŽNÉHO DALŠÍHO VÝVOJE V OBLASTI OHROŽENÝCH DĚTÍ A RODIN

3.1 Současný stav – strategie se nebude realizovat

V oblasti systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji byly zahájeny aktivity a jejich nepokračování by znamenalo zmaření práce a finančních prostředků, které již byly do této oblasti vloženy.

V případě, že se strategie nebude naplňovat, bude to znamenat nižší dostupnost cílených preventivních aktivit, podpory a pomoci ohroženým rodinám a dětem, což v důsledku může vést k vyšší míře jejich sociálního vyloučení, což má v důsledku v dlouhodobém výhledu vliv na složení obyvatel OK.

V Olomouckém kraji je umisťováno do dětských domovů více dětí, než je průměr za ČR, současně však méně než v některých dalších krajích.

Zdroj: [Zpráva o stavu péče o ohrožené děti v ČR v roce 2023. J&T, 2023.](#)

Existuje velmi silná souvislost, a to nejen v Olomouckém kraji, mezi podílem dětí odebraných z rodiny a podílem obyvatel v sociálních problémech, jako jsou exekuce a bytová nouze, a zároveň nedostatečnou nabídkou sociálních služeb pro ohrožené rodiny.¹¹

Výsledkem vyššího příjmu dětí je vysoká naplněnost dětských domovů a více dětí připadajících na jednu skupinu (v Olomouckém kraji 6,58 dítěte na skupinu), což odpovídá celorepublikovému průměru. Lze předpokládat, že pokud nedojde k přijetí a následnému naplňování Strategie OK, bude se počet dětí na

¹¹ <https://www.8000duvodu.cz/blog/zprava-o-stavu-pecce-o-ohrozene-deti-v-cr-v-roce-2023-prevence-ohrozeni-ditete-stale-achillovou-patou>

skupinu zvyšovat, což bude mít negativní vliv na již zahájený proces transformace pobytových zařízení pro děti.

Více dětí odebraných z péče rodičů může znamenat nedostatek náhradní rodinné péče a přetížení sítě pobytových zařízení. Zajištění pobytové péče je materiálně, personálně i finančně velmi náročné.

Pro děti, které dnes žijí v pobytových zařízeních, by nerealizování strategie znamenalo život ve velkých ústavních zařízeních s institucionálními prvky. Tento typ péče má často za následek selhávání při vstupu do samostatného života. Děti vyrůstající mimo rodinu jsou často znevýhodněné při svém osamostatňování a začlenění do společnosti.

Při stagnaci a pasivním přístupu k řešení problémů dětí a rodin lze předpokládat i odliv odborných pracovníků, kterých je již dnes v OK nedostatek. Tito pracovníci ke své práci potřebují nástroje k řešení situace dětí a rodin, např. dostupné bydlení, efektivní síť služeb, časový prostor pro multidisciplinární a meziresortní spolupráci. Nepřijetím strategie kraj nevyužije možnost deklarovat těmto pracovníkům svou podporu a vůli potřebné nástroje zajistit.

3.2 Stabilizace situace – realizace minimálních kroků

Aby nedošlo ke zhoršení současné situace v kraji, je nutné realizovat v oblasti péče o ohrožené děti alespoň tyto kroky:

1. Realizovat připravovaný projekt OPZ+, který reaguje na výzvy vyplývající z Analýzy systému péče o ohrožené děti v OK
2. Nastavit a realizovat multidisciplinární a meziresortní spolupráce v rámci všech zainteresovaných subjektů, které pracují s ohroženými dětmi a rodinami
3. Činit kroky k efektivnímu využití a propojení existujících kapacit služeb bez ohledu na resort
4. Metodicky sjednocovat a usměrňovat systém péče o ohrožené děti a rodiny
5. Činit kroky, které umožní včasný záchyt problému
6. V rámci tvorby plánu služeb v oblasti zdravotní, sociální a školské směřovat k tomu, aby služby byly v regionu rovnoměrně zastoupeny, a byla tak zajištěna jejich místní dostupnost
7. Garantovat financování služeb alespoň v současném objemu finančních prostředků s přihlédnutím k inflaci a objektivnímu zvyšování nákladů
8. Činit kroky k vyšší kvalitě a stabilizaci služeb
9. Pokračovat v transformaci dětského domova Litovel, Jeseník a Přerov
10. Pokračovat v projektech a aktivitách, které jsou již realizované a jsou účinné
11. Zajistit informovanost veřejnosti o situaci rodin s cílem získat podporu veřejnosti (příklady dobré praxe)

2.3 Rozvoj systému – naplňování strategie

Naplnění cílů strategie umožní nadále rozvíjet systém péče o ohrožené děti a umožní předcházet a včas reagovat na socioekonomické změny, předejde neúměrnému zvyšování počtu ohrožených rodin a dětí, které budou muset být umístovány do státní péče. Z dlouhodobého hlediska je takový systém finančně udržitelný, protože prevence je méně nákladná než řešení následků formou státní náhradní péče.

Navrhované změny jsou v souladu s národními strategickými dokumenty i mezinárodními smlouvami, ke kterým se Česká republika zavázala.

Benefity, které nový systém péče Olomouckému kraji v horizontu časového rámce přinese:

- Včasné rozpoznání problému a zachycení ohroženého dítěte
- Méně ohrožených dětí a méně dětí v systému státní péče
- Získání více pěstounů a dobrovolníků, zapojení veřejnosti
- K dispozici jsou dostupné podpůrné nástroje pro práci s rodinami
- Systém, který umí reagovat na potřeby dětí a rodin
- Zapojené subjekty umějí včas zachytit problém
- Rozvoj vzájemné spolupráce a efektivní využívání zdrojů
- Rodiny mohou zůstat v místech, kde žijí
- Lepší podpora pro mladé dospělé k úspěšnému osamostatnění a zapojení do společnosti
- Kraj drží krok s dobou a s kraji, které aktivně pracují v zájmu ohrožených dětí a rodin

- Krajem deklarovaná a realizovaná podpora péče o ohrožené děti pozitivně motivuje lidi, kteří v této oblasti působí (zaměstnanci organizací, dobrovolníci)

3. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je metoda, která popisuje silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. První dvojice se věnuje vnitřním stránkám projektu nebo zkoumané činnosti, druhá dvojice popisuje externí vlivy, na které nemá dopad chování realizátorů projektu, ale s nimiž je nutné počítat.

Metodou SWOT analýzy je prověřena vize a hlavní cíle Strategie rozvoje systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji do roku 2035.

Silné stránky

- Vedení kraje podporuje kvalitativní změny v zajištění pobytové péče
- Je zajištěna finanční podpora kraje současných projektů transformace a deinstitucionalizace pobytové péče v organizacích OK
- Existence strategických dokumentů podporujících změny napříč resorty
- Pracovníci kraje jsou motivováni k realizaci změn, multidisciplinární a mezikrajské spolupráci
- Kontinuita přístupů, osob a kroků v oblasti péče o ohrožené děti a rodiny
- Příprava a realizace projektů v oblasti péče o ohrožené děti a rodiny
- Síť vlastních služeb (příspěvkové organizace OK) jako potenciálu rozvoje služeb pro ohrožené děti a rodiny
- Dostatečná kapacita v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc OK
- Existence dotačních titulů na podporu preventivních aktivit
- Existence pracovní skupiny na propagaci náhradní rodinné péče
- Otevřenost ke spolupráci se zástupci sítě služeb

Slabé stránky

- Nedostatek finančních prostředků OK (vysoké zadlužení kraje)
- Z dlouhodobého hlediska není zajištěna kontinuita alokace finančních prostředků
- Není vytvořen systémový mechanismus a finanční zdroje na řešení mimořádných situací, které vyžadují mimořádné navýšení kapacity sociálních služeb
- Nejsou alokovány finanční prostředky na provoz transformovaných domácností v dětských domovech
- Nerovnoměrná dostupnost služeb v rámci kraje, nedostupnost služeb v okrajových oblastech (Jesenicko, Šumpersko)
- Do procesů transformace a deinstitucionalizace nejsou zapojena všechna pobytová zařízení
- Ze strany OK nejsou stanoveny minimální požadavky na všechny služby (pouze na dílčí) a multidisciplinární a meziresortní spolupráci
- Neexistuje propojenost dat jednotlivých oborů a systém sběru a vyhodnocení dat, který by umožnil efektivní plánování potřebných kapacit služeb
- Fluktuace a nedostatek kvalifikovaných pracovníků
- Nedostatečná účinnost propagace pěstounství a dobrovolnictví
- Školy nejsou architektonicky bezbariérové

Příležitosti

- Kontinuální a dlouhodobý rozvoj systému péče o ohrožené děti a rodiny
- Existence programů a dotačních titulů na získání finančních prostředků na rozvojové a protransformační aktivity
- Dokončení transformace pobytových zařízení pro děti může pomoci vzniku sítě služeb pro děti se specifickými projevy chování
- Přijetí potřebných legislativních změn včetně změny normativu MŠMT pro rodinné skupiny
- Navýšení počtu pediatrů a dětských psychiatrů v důsledku zjednodušeného postgraduálního vzdělávání lékařů
- Aktivity vedoucí k rozvoji multidisciplinární, mezioborové a mezikrajské spolupráci
- Vytvoření funkčního systému sdílených dat, který umožní efektivní plánování potřebné podpory a pomoci
- Rozvoj obecné sociální práce v místech, kde rodina žije, a ve školách s dopadem na snížení rizika odebrání dětí z rodiny
- Realizace kampaní s dopadem na zvýšení informovanosti veřejnosti a navýšení počtu pěstounů

Hrozby

- Rozvoj systému péče o ohrožené děti nebude zahrnut mezi priority OK
- Neexistence jednotných meziresortních kritérií pro transformaci domácností v pobytových službách
- Rezervy v multidisciplinární spolupráci, zejména s ohledem na zajištění potřeb ohrožených dětí a rodin
- Systém není nastaven na řešení potřeb ohrožených dětí a rodin se specifickými potřebami (nedostatečná diagnostika, minimum odborných ambulantních a terénních služeb včetně diagnostiky, neprostupnost služeb)
- Nedostatek kvalifikovaných pracovníků ve veřejné správě a ve službách (nedostatečná prestiž povolání a finanční ohodnocení)
- Nedostatek dostupného udržitelného bydlení a pobytových sociálních služeb, chráněného bydlení a domů na půl cesty
- Neexistence legislativního rámce pro umožnění čerpání služby DPC i osobami mladšími 18 let
- Nedostupnost předškolního vzdělávání pro děti, které vyrůstají v dočasné formě bydlení, např. v azylových domech, ubytovnách
- Nedostatek pěstounů
- Nedostatek pediatrů, dětských psychiatrů a psychologů
- Nepřipravenost společnosti k přijetí osob/dětí se specifickými projevy chování

4. NÁVRHOVÁ ČÁST

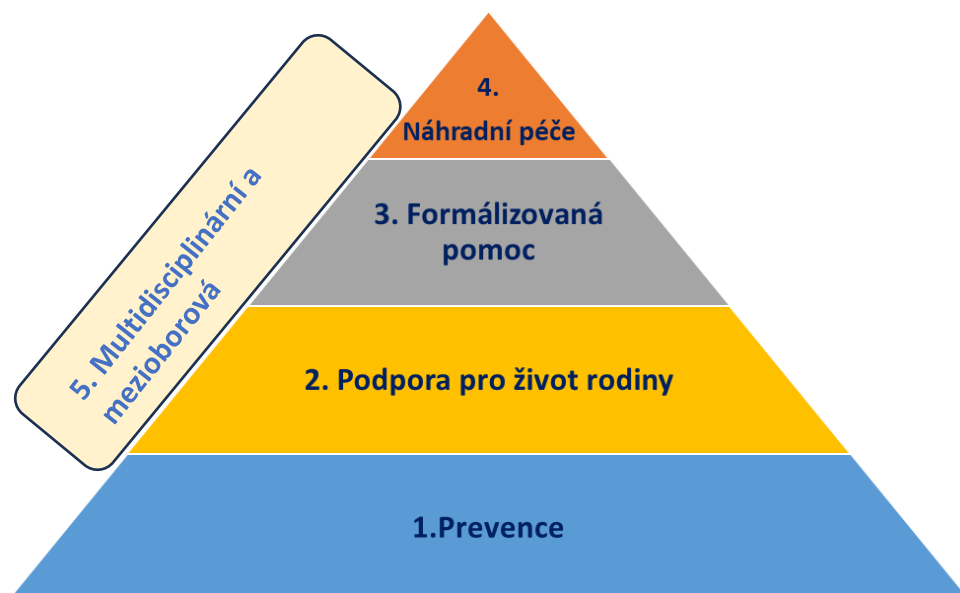
Na výstupy analytické části a SWOT analýzu navazuje návrhová část. Analýza systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji a Analýza systému péče o děti s postižením v Olomouckém kraji. Obě byly zpracovány v roce 2024 ve spolupráci Olomouckého kraje a Nadace J&T.¹² Analýzy obsahují popis zjištění, popis výzev k řešení a doporučení nezbytných kroků, které budou promítnuty do tvorby jednotlivých akčních plánů.

Obsahem návrhové části je **vize**, která vyjadřuje žádoucí budoucí stav systému péče o ohrožené děti. Dále jsou v návrhové části **hlavní cíle**, které konkretizují vizi a popisují žádoucí budoucí stav v jednotlivých oblastech. Každý hlavní cíl je specifikován a konkretizován několika dílčími **cíli**.

Vize Strategie rozvoje péče o ohrožené děti v OK do roku 2035:

Všechny ohrožené děti a rodiny mají dostupnou včasnou, kvalitní a individualizovanou podporu a pomoc.

Vize bude naplňována pěti hlavními cíli, které zahrnují oblast preventivních aktivit, podpory k vytváření základních podmínek pro život dítěte v rodině, ~~společný život rodiny~~, odborné formalizované pomoci ohroženým rodinám a dětem s průřezovým hlavním cílem zaměřeným na mezioborovou a multidisciplinární spolupráci.

a. Přehled hlavních a dílčích cílů

¹² Analýza systému péče ohrožené děti v Olomouckém kraji, Nadace J&T, 2024. Analýza systému péče o děti s postižením v Olomouckém kraji. Nadace J&T, 2024.

Hlavní cíle obsahují dílčí cíle, které budou konkretizovány v akčních plánech do úrovně opatření s vymezenou odpovědností za naplňování opatření, s termínem plnění a vyčíslením předpokládaných finančních prostředků a zdrojů potřebných na naplnění opatření. Zásadní pro tuto strategii je naplňování průřezového cíle 5. Meziresortní a multidisciplinární spolupráce. Spolupráce všech zainteresovaných na řešení nepříznivé situace, která je koordinovaná, zaměřená na prioritní cíle, jež všichni sdílejí a vzájemně se průběžně informují, vede k vyšší efektivitě a účinnosti.

1.	Děti a rodiny mají dostupné preventivní aktivity	
	1.1.	Potenciální problémy jsou co nejdříve zachyceny
	1.2.	Dítě a rodina má informace o síti podpory a ví, kam se obrátit o podporu a pomoc
	1.3.	Jsou dostupná lokálně, místně i finančně místa pro bezpečné trávení volného času dětí
	1.4.	Školy aktivně podporují žáky a studenty s respektem k jejich potřebám
	1.5.	Existuje síť cílené podpory na místní úrovni
2.	Podpora je poskytována tak, aby děti mohly vyrůstat ve své rodině	
	2.1.	Existuje dostatek dostupných programů na podporu rodin
	2.2.	Existuje síť podpory pro zmírnění sociálních rizik a její koordinace
	2.3.	Rodiny mají dostupné udržitelné bydlení
3.	Síť odpovídá potřebám ohrožených dětí a rodin	
	3.1.	Kapacita služeb odpovídá potřebám z pohledu efektivity, místní a časové dostupnosti, kvality a vybavenosti
	3.2.	Existuje dostupná síť zdravotních, školských a sociálních služeb
	3.3.	Veřejná správa je nastavena jednotně, kvalitně, má koordinační roli
4.	Náhradní péče je poskytována s ohledem na individuální potřeby každého dítěte	
	4.1.	Je dostatek pěstounů včetně pěstounů pro děti s hendikepem
	4.2.	Děti mají podporu a pomoc pro své budoucí osamostatňování
	4.3.	Pobytová péče o děti je poskytována v komunitních službách
5.	Zainteresované subjekty informují a spolupracují v zájmu naplnění potřeb dětí	
	5.1.	Všechny subjekty zapojené do systému péče o ohrožené děti znají svoji roli v systému a vzájemně spolupracují

b. Popis hlavních a dílčích cílů

1. Děti a rodiny mají dostupné preventivní aktivity a podporu v místě, kde žijí.

Hlavní cíl se zaměřuje na zajištění potřeb dětí v jejich nejbližším přirozeném okolí a na zachycení problému a poskytnutí pomoci v místě, kde děti a rodiny žijí.

1.1. Potenciální problémy jsou co nejdříve zachyceny

Včasné zachycení problémů je předpokladem rychlého a poměrně snadného a levného řešení, včasná intervence minimalizuje potenciálně větší rizika pro celkový vývoj dítěte.

Dílčí cíl se zaměřuje na informovanost veřejnosti a odborníků o tom, čeho si všímat u dítěte, v jeho vizáži, komunikaci, chování a jednání. V případě známek potenciálního ohrožení dítěte lidé vědí, jak mají reagovat, existuje jednotný postup pro včasné zachycení problému a poskytnutí podpory a pomoci.

1.2. Dítě a rodina má informace o síti podpory a ví, kam se obrátit o podporu a pomoc

Informace o možnostech podpory jsou v místech, kde se děti a rodiče pohybují, včetně virtuálního prostoru a intuitivních elektronických aplikací.

Rodiny, které očekávají narození dítěte s hendikepem nebo o takové dítě pečují, mají k dispozici průvodce/koordinátora pro řešení nové a náročné situace, která ovlivňuje život dítěte a rodiny v celém kontextu. Pečujícím osobám o dítě s hendikepem je poskytována podpora a pomoc ve formě a míře, které potřebují.

1.3. Jsou dostupná lokálně, místně i finančně místa pro bezpečné trávení volného času dětí

Všechny děti včetně dětí s hendikepem mají možnost navštěvovat školní družiny a školní kluby zájmové a volnočasové aktivity. Děti, které to potřebují, mají ve volnočasových aktivitách podporu asistenta. V lokalitách, kde rodiny žijí, jsou místa pro využití volného času dětí a jejich rozvoj.

1.4. Školy aktivně podporují žáky a studenty s respektem k jejich potřebám

Děti ze sociálně nepodnětného prostředí a děti s hendikepem mají garantovaný přístup pro předškolní vzdělávání. Existují přípravné stupně a třídy pro děti, které to potřebují.

Přijetí a ocenění žáků a individuální přístup jsou jedním z předpokladů školní úspěšnosti dětí a jejich zdravého rozvoje. Školy reagují na problémy, které registrují, a mají podmínky na to, aby nabídly podporu dětem podle jejich potřeb, např. prostřednictvím školního psychologa, sociálního pedagoga nebo speciálního pedagoga.

Školy mají vytvořeny podmínky pro děti, které jsou omezené v pohybu nebo mají jiné specifické potřeby.

1.5. Existuje síť cílené podpory na místní úrovni

Obce, města a komunitní aktivity vytvářejí otevřené prostředí, ve kterém děti a rodiny mohou zakusit pocit sounáležitosti, a je tak minimalizováno sociální vyloučení.

Děti a rodiny se specifickými potřebami jsou přijímány v místech, kde žijí. Jsou minimalizovány projevy, které mohou vést ke stigmatizaci dětí a rodin.

2. Podpora je poskytována tak, aby děti mohly vyrůstat v rodině

Hlavní cíl se zaměřuje na zajištění základních podmínek důležitých pro společný život celé rodiny, zejména stabilitu v oblasti bydlení a financí.

2.1. Je dostatek dostupných programů na podporu rodin

Rodičům jsou dostupné programy zaměřené především na komunikaci, vztahy, vývojové potřeby dětí, péči a výchovu dětí a specifické potřeby dětí s hendikepem. Dětem jsou dostupné zejména vrstevnické programy, preventivní programy zaměřené na vytváření vztahů, řešení konfliktů, zdravého životního stylu, rizikové chování. Programy jsou dostupné místně i finančně.

2.2. Existuje síť podpory pro zmírnění sociálních rizik a její koordinace

Sociální práce vykonávaná na úrovni obcí je základním zdrojem pro řešení nepříznivé sociální situace rodin a dětí. Sociální pracovník umí popsat situaci, vyhodnotí rizika i zdroje k jejich minimalizaci. Spolupracuje se sítí pomoci, kterou koordinuje, tak aby pomoc vůči rodině byla účinná a efektivní. Motivuje rodiny ke spolupráci, zejména v oblastech finanční gramotnosti, účelného využívání materiální i finanční podpory a poskytuje podporu v bydlení.

2.3. Rodiny mají dostupné udržitelné bydlení

Stabilní prostředí, kde rodiče s dětmi bydlí, je základním předpokladem pro zajištění potřeb dětí a jejich rozvoj. Obce mají dostatečnou podporu pro udržení a zřizování bytů pro rodiny, které na komerční bydlení nedosáhnou. Obce mají informace o podmínkách budování obecních sociálních bytů a o možnostech návazných služeb, které daná rodina k udržení si bydlení potřebuje, např. sociální práce, sociální služby.

3. Síť pomoci odpovídá potřebám ohrožených dětí a rodin

Hlavní cíl se zaměřuje na potřebnou, cílenou, odbornou pomoc dětem a rodinám v jejich nepříznivé situaci prostřednictvím sítě služeb, které ohrožené děti a rodiny potřebují.

3.1. Kapacita služeb odpovídá potřebám z pohledu efektivity, místní a časové dostupnosti, kvality a vybavenosti

Předpokladem plánování služeb je dostupnost informací o potřebách jednotlivých cílových skupin, pro které se služby plánují. Do plánování služeb jsou zapojeni dosavadní i potenciální uživatelé služeb. Potřeby osob přesahují hranice jednotlivých resortů. Za tímto účelem existuje platforma pro sdílení meziresortních statistických dat využitelných pro plánování sítě služeb, která bude odpovídat potřebám v daném místě a čase.

Existují jednotné požadavky na poskytování služeb z hlediska kvality, kapacity, personálního zajištění a vybavení služby. Služby motivují děti a rodiče k řešení jejich nepříznivé situace, pracují na zvýšení rodičovských kompetencí a minimalizují riziko vzniku závislosti na službě.

3.2. Existuje dostupná síť zdravotních, školských a sociálních služeb

V návaznosti na definované potřeby jsou plánovány a financovány potřebné kapacity služeb v jednotlivých regionech kraje, aby služby byly místně dostupné. Existuje postup na řešení mimořádných situací, kdy je třeba přistoupit k okamžitému navýšení kapacit.

Každé dítě má svého pediatra a v případě potřeby je včasná a dostupná psychiatrická péče.

3.3. Veřejná správa je nastavena jednotně, kvalitně, má koordinační roli

Veřejná správa zajišťuje rovný přístup ke službám, které ve své vymezené působnosti koordinuje ve své vymezené místní působnosti koordinuje. Rozhodování o odejmutí dítěte z rodiny je náročný proces jak pro děti, rodiče, zainteresované osoby a subjekty, tak pro samotné pracovníky veřejné správy.

Dílčí cíl směřuje k nastavení funkční spolupráce v rámci sítě podpory a pomoci dětem a rodinám a vytvoření systému metodické podpory pro oblast rozhodování o odejmutí dítěte z rodiny. Předmětem je řešení otázek vyhodnocení situace dítěte, zhodnocení rizikových a ochranných faktorů, podpory pracovníků, hledání vhodného náhradního prostředí. Důsledkem metodické podpory je sjednocení v tom, co znamená ohrožení dítěte.

4. Náhradní péče je poskytována s ohledem na individuální potřeby každého dítěte

Hlavní cíl se zaměřuje na potřeby dětí, které nevyrůstají se svými rodiči, aby mohly žít v náhradních rodinách, a pokud to není možné, pak v prostředí, které se co nejvíce podobá životu v běžné rodině. Cíl se také zaměřuje na poskytnutí takové podpory, která dětem pomůže žít v dospělosti samostatný a plnohodnotný život.

4.1. Je dostatek pěstounů včetně pěstounů pro děti s hendikepem

Jsou pořádány kampaně na získávání nových pěstounů. Účinnost kampaní je průběžně vyhodnocována.

Pěstounům, kteří pečují o dítě s hendikepem, je poskytnuta dostatečná podpora včetně odlehčovacích služeb.

4.2. Děti mají podporu a pomoc pro své budoucí osamostatňování

Pro děti z náhradní péče a pro děti s hendikepem existuje dostupné bydlení a podpůrné služby, aby mohly žít maximálně samostatný a nezávislý život a byly v něm úspěšné.

4.3. Pobytová péče o děti je poskytována v komunitních službách

Rodiny a děti se specifickými potřebami jsou přijímány v místech, kde žijí. OK má resortně jednotná kritéria komunitní péče pro děti, které nemohou vyrůstat v rodině. Jedná se zejména o děti, které žijí v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dětských domovech, dětských domovech se školou, v domovech pro osoby se zdravotním postižením.

Kontinuálně je realizován proces změn v pobytových službách pro děti, tak aby pobytová služba v maximální míře reagovala na individuální potřeby dětí.

5. Zainteresované subjekty informují a spolupracují v zájmu naplnění potřeb dětí

Hlavní cíl se zaměřuje na rozvoj multidisciplinární a mezioborové spolupráce, která má za cíl poskytnout účinnou pomoc rodině, jež je profesionální, koordinovaná a pro rodinu nezahlcující.

5.1. Všechny subjekty zapojené do systému péče o ohrožené děti znají svoji roli v systému a vzájemně spolupracují

Zainteresované subjekty mají kompetentní pracovníky, kteří využívají nástroje multidisciplinární spolupráce v zájmu řešení nepříznivé situace dětí. Jedno dítě provází jeden tým, který mu dává podporu, jeden plán a jednoho koordinátora péče. Existuje bezpečné sdílení informací.

Výše uvedené hlavní a dílčí cíle jsou vzájemně provázané. Jejich naplňování povede k rozvoji systému péče o ohrožené děti a rodiny, ke snížení počtu negativních jevů a situací, kterou vedou k umístění dětí mimo rodinu a ke kvalitativně lepšímu životu dětí, jež budou žít v náhradní péči.

Pokud budou cíle naplňovány komplexně, napříč resorty, se zapojením zainteresovaných subjektů a odpovídající finanční podporou, lze předpokládat, že v OK (v případě, že nedojde k jiným nepředvídatelným okolnostem, které mohou výrazně ovlivnit školský, zdravotní a sociální systém) neporoste, případně se sníží počet osob v nepříznivé sociální situaci a závislých na systému podpory a pomoci.

5. IMPLEMENTACE

Pro implementaci je nutné v dalším období zpracovat čtyři akční plány, které jsou nezbytnými samostatnými přílohami Strategie OK, jejich přijetí bude schváleno v orgánech Olomouckého kraje.

Akční plány jsou zpracovány pro roky:

- 2025–2027
- 2028–2030
- 2031–2033
- 2034–2035

Akční plán pro roky 2034–2035 bude obsahovat rovněž opatření vedoucí ke zpracování dalšího strategického dokumentu pro rozvoj systému péče o ohrožené děti.

Obsahem akčních plánů jsou formulována **opatření**, která navazují na hlavní a dílčí cíle a povedou k naplňování vize OK: všechny ohrožené děti a rodiny mají dostupnou včasnou, kvalitní a individualizovanou podporu a pomoc. Opatření definují konkrétní kroky vedoucí k dosažení požadovaných dílčích cílů včetně vymezení odpovědností, termínu plnění a finančního vyjádření.

U jednotlivých opatření akčních plánů budou uvedeny jejich předpokládané finanční náklady a předpokládané zdroje ke krytí nákladů. Na krajské úrovni bude potřeba zajistit finanční prostředky potřebné k plnění opatření v jednotlivých letech.

Součástí akčních plánů, počínaje akčním plánem pro roky 2028–2030, je evaluační zpráva o předcházejícím akčním plánu a opatření pro dané roky.

Při tvorbě akčních plánů a Strategie OK na další období budou do procesu tvorby zapojovány zástupci obcí, zainteresovaných subjektů a zástupci cílové skupiny.

Schválená Strategie OK a akční plány jsou zveřejněny na webu Olomouckého kraje, cíleně představovány zástupcům obcí OK a zainteresovaným subjektům napříč resorty. Odpovídajícím způsobem je informována veřejnost.

Rizika spojená s implementací strategie a naplňováním vize a cílů

Strategie OK je tvořena a přijímána v kontextu znalostí a okolností v daném místě a čase, ve kterém lze předpokládat rizika, jež by mohla ovlivnit její naplňování. K případným rizikům jsou formulovány možnosti, které mohou vést k minimalizaci rizik.

Předpokládaná rizika	Možnosti minimalizace rizika
OK nebude mít dostatek partnerů pro naplňování cílů a opatření.	Zpracování přehledu zainteresovaných organizací. Průběžné informování a setkávání se s nimi. Objasňování účelu strategie a definování rolí a komunikace o vzájemných očekáváních.
OK nebude mít finanční prostředky k realizaci opatření.	Vyčíslení potřebných finančních prostředků, jejich zapojení do rozpočtu a rozpočtového výhledu kraje.

	Vyhledávání dalších možných zdrojů, např. ESF.
Ze strany odborníků nebo veřejnosti nebude strategie přijata.	Nastavení komunikační strategie o potřebách ohrožených dětí, možnostech podpory a pomoci pro rodiny. Informovat o příkladech dobré praxe. Informovat o důsledcích pobytové péče ve velkých skupinách.
OK nebude mít zdroje (personální, finanční) potřebné k naplňování Strategie OK a k tvorbě dalších dokumentů, např. akčních plánů.	Určit odpovědné osoby za průběžné naplňování a tvorbu Strategie OK a akčních plánů, vymezit rozsah úvazku na tuto činnost. Vyčíslit finanční náklady (včetně externí práce a služeb) a zajistit finanční zdroje v rozpočtu OK. Vyhledávat a využívat další zdroje.
ČR nebo OK se ocitnou v mimořádné krizové situaci, kdy bude třeba řešit jiné priority.	V rámci krizového řízení zajistit v maximální možné míře fungování systému péče o ohrožené děti. Podle situace vyhodnotit a rozhodnout o prodloužení časového období aktuálně platných dokumentů.

6. MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ

Tvorba Strategie OK je vyústěním mnoha jednotlivých aktivit kraje ve prospěch dětí a rodin, který podporu dětí a rodin řeší ve svých koncepčních dokumentech. Současně je Strategie OK prvním strategickým dokumentem dlouhodobého charakteru, který propojuje resorty školství, zdravotnictví a sociální, aby společným úsilím minimalizovaly počet ohrožených dětí a rodin na území kraje, a tak přispěly k naplnění dlouhodobé vize kraje, která zní: **vitální kraj s vysokou úrovní kvality života**.

Naplnění cílů Strategie Olomouckého kraje v oblasti péče o ohrožené děti a rodiny do roku 2035 umožní pokračovat v probíhajících změnách a rozvíjet preventivní aktivity, síť podpory a pomoci dětem a rodinám a multidisciplinární a meziresortní spolupráci. Z dlouhodobého hlediska je možné pro Olomoucký kraj předpokládat přínosy:

- Včasné rozpoznání problému a zachycení ohroženého dítěte
- Méně ohrožených dětí a méně dětí v systému státní péče
- Získání více pěstounů a dobrovolníků, zapojení veřejnosti
- Systém, který umí reagovat na potřeby dětí a rodin
- Rozvoj vzájemné spolupráce a efektivní využívání zdrojů
- Rodiny zůstávají v místech, kde žijí
- Lepší podpora pro mladé dospělé k úspěšnému osamostatnění a zapojení do společnosti
- Krajem deklarovaná a realizovaná podpora péče o ohrožené děti pozitivně motivuje lidi, kteří v této oblasti působí (zaměstnanci organizací, dobrovolníci)

Popis situace

Východiskem pro popis situace v Olomouckém kraji byly zejména dva analytické dokumenty:

- Analýza systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji
- Analýza systému péče o děti s postižením v Olomouckém kraji

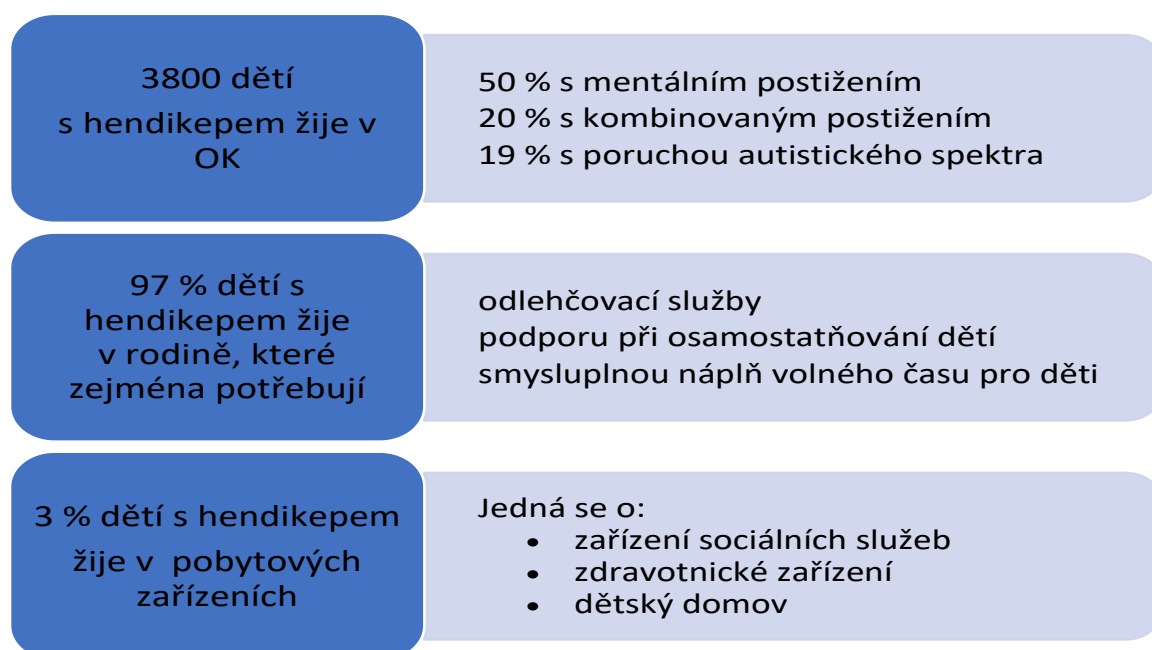
V rámci Analýzy systému péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji byl zpracován kvalifikovaný odhad počtu ohrožených dětí v Olomouckém kraji, ze kterého vyplývají následující údaje:

Kvalifikovaný odhad počtu ohrožených dětí v Olomouckém kraji v roce 2023

121 000 dětí do 18 let v OK				
44 000 dětí s opakovanou negativní zkušeností	18 000 dětí trpí zanedbáváním a špatným zacházením	5 500 dětí ve věku 6–18 let s náročnými projevy	3 800 dětí s hendikepem	223 dětí odebráno z rodiny

- V Olomouckém kraji je přijímáno do dětských domovů více dětí, než je průměr za ČR.
- Olomoucký kraj patří mezi kraje s velkými vnitřními rozdíly a geografickou rozdrobeností. Kraj celkově čelí problémům nízkopříjmových skupin (nejnižší příjmy domácností v celé ČR) a nárůstu počtu obyvatel, kteří se ocitají v dluhové pasti. V kraji jsou lokality **ORP Jeseník, Přerov, Šternberk**, kde je vysoká koncentrace sociálně-ekonomických problémů. Vyšší nezaměstnanost a vzdělanostní struktura obyvatel je v ORP **Jeseník, Šternberk, Lipník nad Bečvou, Přerov a Šumperk**.

V rámci Analýzy systému péče o děti s postižením v Olomouckém kraji byly zjištěny tyto údaje:

Návrhová část Strategie rozvoje péče o ohrožené děti v Olomouckém kraji do roku 2035

Obsahem návrhové části je **vize**, která vyjadřuje žádoucí budoucí stav systému péče o ohrožené děti. Dále jsou v návrhové části **hlavní cíle**, které konkretizují vizi a popisují žádoucí budoucí stav v jednotlivých oblastech. Každý hlavní cíl je specifikován a konkretizován několika dílčími **cíli**.

Vize: Všechny ohrožené děti a rodiny mají dostupnou včasnou, kvalitní a individualizovanou podporu a pomoc.

Při tvorbě i pro naplňování strategie byly přijaty **principy**:

1. Dítě má právo na spoluúčast a vyjádření svého názoru
2. Dítě má vyrůstat v biologické rodině, pokud to není v rozporu s jeho zájmem
3. Prevence je prioritou kraje
4. V zájmu ohrožených dětí je třeba reagovat včas, profesionálně a koordinovaně

Hlavní cíle Strategie OK

1. Děti a rodiny mají dostupné preventivní aktivity a podporu v místě, kde žijí

Hlavní cíl se zaměřuje na zajištění potřeb dětí v jejich nejbližším přirozeném okolí a na zachycení problému a poskytnutí pomoci v místě, kde děti a rodiny žijí.

2. Podpora je poskytována tak, aby děti mohly vyrůstat v rodině

Hlavní cíl se zaměřuje na zajištění základních podmínek důležitých pro společný život celé rodiny, zejména stabilitu v oblasti bydlení a financí.

3. Síť pomoci odpovídá potřebám ohrožených dětí a rodin

Hlavní cíl se zaměřuje na potřebnou, cílenou, odbornou pomoc dětem a rodinám v jejich nepříznivé situaci prostřednictvím sítě služeb, které ohrožené děti a rodiny potřebují.

4. Náhradní péče je poskytována s ohledem na individuální potřeby každého dítěte

Hlavní cíl se zaměřuje na potřeby dětí, které nevyrůstají se svými rodiči, aby děti mohly žít v náhradních rodinách, a pokud to není možné, pak v prostředí, které se co nejvíce podobá životu v běžné rodině. Cíl se také zaměřuje na poskytnutí takové podpory, která dětem pomůže žít v dospělosti samostatný a plnohodnotný život.

5. Zainteresané subjekty informují a spolupracují v zájmu naplnění potřeb dětí

Hlavní cíl se zaměřuje na rozvoj multidisciplinární a mezioborové spolupráce, která má za cíl poskytnout účinnou pomoc rodině, jež je profesionální, koordinovaná a pro rodinu nezahlcující.

Implementace Strategie OK

Pro implementaci Strategie OK je nutné v dalším období zpracovat čtyři akční plány, které jsou nezbytnými samostatnými přílohami Strategie OK, jejich přijetí bude schváleno v orgánech Olomouckého kraje. Akční plány jsou zpracovány pro roky: 2025–2027; 2028–2030; 2031–2033; 2034–2035.

Obsahem akčních plánů jsou formulovaná **opatření**, která definují konkrétní kroky vedoucí k dosažení požadovaných dílčích cílů včetně vymezení odpovědností, termínu plnění a finančního vyjádření.

7. POZNÁMKOVÝ APARÁT

a. Zkratky

MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
OK	Olomoucký kraj
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany
ORP	Obec s rozšířenou působností
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
Strategie OK	Strategie Olomouckého kraje v oblasti péče o ohrožené děti do roku 2035
SPRSSL OK	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro období 2023–2026